

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

A6-0013/2009

26. 1. 2009

POROČILO

o drugem strateškem pregledu energetske politike
(2008/2239(INI))

Odbor za industrijo, raziskave in energetiko

Poročevalka: Anne Laperrouze

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV.....	19
MNENJE ODBORA ZA ZUNANJE ZADEVE.....	23
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	27

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o drugem strateškem pregledu energetske politike (2008/2239(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 13. novembra 2008 z naslovom Drugi strateški pregled energetske politike – Akcijski načrt EU za varnost preskrbe in solidarnost pri preskrbi z energijo (KOM(2008)0781) (odslej sporočilo o drugem strateškem pregledu energetske politike),
- ob upoštevanju zelene knjige Komisije z dne 13. novembra 2008 z naslovom Varnemu, trajnostnemu in konkurenčnemu evropskemu energetskega omrežju naproti (KOM(2008)0782),
- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 13. novembra 2008 o izvajanju programa glede vseevropskih energetskega omrežij v obdobju 2002–2006 (KOM(2008)0770),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 13. novembra 2008 o Direktivi Sveta 2004/67/ES z dne 26. aprila 2004 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom (KOM(2008)0769),
- ob upoštevanju predloga Komisije z dne 13. novembra 2008 glede direktive Sveta o obveznosti držav članic glede vzdrževanja minimalnih zalog surove nafte in/ali naftnih derivatov (KOM(2008)0775),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 13. novembra 2008 z naslovom Energetska učinkovitost: doseganje cilja 20-odstotnega deleža (KOM(2008)0772),
- ob upoštevanju predloga Komisije z dne 13. novembra 2008 glede direktive Evropskega parlamenta in Sveta o energetske učinkovitosti stavb (prenovitev) (KOM(2008)0780),
- ob upoštevanju predloga Komisije z dne 13. novembra 2008 glede direktive Evropskega parlamenta in Sveta o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, ki vplivajo na rabo energije, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku (prenovitev) (KOM(2008)0778),
- ob upoštevanju predloga Komisije z dne 13. novembra 2008 glede direktive Evropskega parlamenta in Sveta o označevanju pnevmatik glede na izkoristek goriva in druge bistvene parametre (KOM(2008)0779),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom Evropa lahko prihrani več energije s sproizvodnjo toplote in električne energije (KOM(2008)0771),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 13. novembra 2008 z naslovom Energija vetrnih elektrarn na morju: ukrepi, potrebni za izpolnitev ciljev energetske politike za leto 2020 in pozneje (KOM(2008)0768),

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 13. novembra 2008 z naslovom Posodobitev usmeritvenega jedrskega programa v okviru drugega strateškega pregleda energetske politike (KOM(2008)0776),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 10. januarja 2007 z naslovom Omejevanje globalnih podnebnih sprememb na 2 stopinji Celzija: pot do leta 2020 in naprej (KOM(2007)0002),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 23. januarja 2008 z naslovom 20 20 do leta 2020 – Priložnost Evrope glede podnebnih sprememb (KOM(2008)0030),
- ob upoštevanju predloga Komisije z dne 23. januarja 2008 glede direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (KOM(2008)0019),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom Evropski načrt za oživitev gospodarstva (KOM(2008)0800),
- ob upoštevanju svojega stališča z dne 4. aprila 2006 glede skupnega stališča Sveta z namenom sprejetja odločbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi smernic za vseevropska energetska omrežja in razveljavitvi odločbe 96/391/ES in odločbe št. 1229/2003/ES¹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. maja 2007 o oceni Euratoma – 50 let evropske politike za jedrsko energijo²,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. septembra 2007 o časovnem načrtu za obnovljivo energijo v Evropi³,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. septembra 2007 o skupni zunanji politiki na področju energetike⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. oktobra 2007 o konvencionalnih virih energije in energetske tehnologiji⁵,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 31. januarja 2008 o akcijskem načrtu za energetske učinkovitost: uresničitev možnosti⁶,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. marca 2008 o Svetovnem skladu za energetske učinkovitost in obnovljive vire energije⁷,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. julija 2008 o evropskem strateškem načrtu za

¹ UL C 293 E, 2.12.2006, str. 114.

² UL C 76 E, 27.03.2008, str. 114.

³ UL C 219 E, 28.08.2008, str. 82.

⁴ UL C 219 E, 28.08.2008, str. 206.

⁵ UL C 263 E, 16.10.2008, str. 424.

⁶ Sprejeta besedila, P6_TA(2008)0033.

⁷ Sprejeta besedila, P6_TA(2008)0096.

energetsko tehnologijo¹,

- ob upoštevanju svojega stališča z dne 18. junija 2008 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/54/ES o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo²,
 - ob upoštevanju svojega stališča z dne 9. julija 2008 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/55/ES o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom³,
 - ob upoštevanju svojega stališča z dne 18. junija 2008 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 1228/2003 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije⁴,
 - ob upoštevanju svojega stališča z dne 9. julija 2008 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 1775/2005 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina⁵,
 - ob upoštevanju svojega stališča z dne 18. junija 2008 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev⁶,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. novembra 2008 o podpori zgodnji predstavitvi trajnostne proizvodnje električne energije iz fosilnih goriv⁷,
 - ob upoštevanju sklepov predsedstva Evropskega sveta z zasedanja 8. in 9. marca 2007,
 - ob upoštevanju sklepov predsedstva Evropskega sveta z zasedanja 13. in 14. marca 2008,
 - ob upoštevanju sklepov predsedstva Evropskega sveta z zasedanja 15. in 16. oktobra 2008,
 - ob upoštevanju člena 45 svojega poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za industrijo, raziskave in energetiko in mnenja Odbora za zunanje zadeve (A6-0013/2009),
- A. ker si mora vsaka evropska energetska politika celostno prizadevati za uresničitev treh glavnih in enako pomembnih ciljev, to je zagotoviti zanesljivo preskrbo in solidarnost med državami članicami, se boriti proti podnebnim spremembam, predano izvajati cilje Unije ter omogočiti konkurenčnost,
- B. ker bo potrebna popolna preusmeritev energetske politike za doseg zgoraj omenjene cilje, ob tem pa je treba uresničiti rešitve na področju zaposlovanja, sociale, okolja in gospodarstva,

¹ Sprejeta besedila, P6_TA(2008)0354.

² Sprejeta besedila, P6_TA(2008)0294.

³ Sprejeta besedila, P6_TA(2008)0347.

⁴ Sprejeta besedila, P6_TA(2008)0295.

⁵ Sprejeta besedila, P6_TA(2008)0346.

⁶ Sprejeta besedila, P6_TA(2008)0296.

⁷ Sprejeta besedila, P6_TA(2008)0545.

- C. ker odvisnost Evropske unije od konvencionalnih virov energije in omejenega števila proizvajalcev energije predstavlja resno tveganje za stabilnost, blaginjo in varnost oskrbe z energijo,
- D. ker mora imeti povečevanje energetske učinkovitosti ključno vlogo pri zmanjševanju odvisnosti od uvoza energije, krepitvi konkurenčnosti in boju proti podnebnim spremembam,
- E. ker v večini sektorjev povpraševanje po energiji v EU še vedno narašča, zaradi česar so možnosti za energetske učinkovitost v veliki meri neizkoriščene,
- F. ker Evropska unija danes uvozi 50 % energije, ki jo porabi, in bi ta delež do leta 2030 lahko dosegel 70 %,
- G. ker se tveganja glede zanesljive preskrbe EU povečujejo zaradi pomanjkanja usmerjenosti v gospodarstvo, ki bi temeljilo na preudarnosti na področju energije, in šibkih naložb v številne energetske in z energijo povezane sektorje, zlasti na lokalni in regionalni ravni, zaradi katerih so zmogljivosti v vseh energetskih sektorjih napete do skrajnosti ali je celo nezadostne, in se je zato pojavila potreba po obnovi proizvodnega parka elektrarn do leta 2030, za kar bodo predvidoma potrebne naložbe v vrednosti 900 milijard EUR,
- H. ker nižje cene nafte in plina negativno vplivajo na načrtovane naložbe, zaradi česar je treba podpreti vse večje infrastrukturne projekte, ki prispevajo k uvozu večjih količin plina v Evropo, raznolikosti virov in tranzitnih poti ter izogibanju tveganjem, povezanih s tranzitom,
- I. ker sedanja gospodarska kriza dodatno otežuje naložbe v energetske infrastrukture,
- J. ker mora Evropa ne glede na to, da bo po predvidevanjih Komisije povpraševanje po konvencionalnih virih v naslednjih dvajsetih letih manjše, podpreti vse načrtovane naložbe v novo infrastrukturo za uvoz energije; ker bo to zagotovilo varen prehod na nov evropski energetski sistem, predvidoma uveden do leta 2020,
- K. ker bo morala Evropska unija, da bi ublažila resno tveganje, da bo prišlo po letu 2030 do pomanjkanja energije na svetovni ravni, razviti nove, trajnostne energetske tehnologije, ki proizvajajo nizko raven ogljikovega dioksida, in jih vključiti v svoj program, hkrati pa močno zmanjšati porabo energije,
- L. ker mora Evropska unija nujno izvesti pomembne naložbe v omrežje in zaključiti notranji energetski trg, in ker je treba spodbujati v prihodnost usmerjene pobude, kot sta evropski upravljavec prenosnega omrežja in vzpostavitev enotnega evropskega plinskega omrežja,
- M. ker sta za energetski sektor in naložbe v energetske infrastrukture potrebna stabilen regulativni okvir in tesnejše sodelovanje z nacionalnimi regulatorji,
- N. ker je razvijanje energetskih omrežij bistveno gonilo za izboljšanje zanesljive preskrbe, ki mora biti med prednostnimi nalogami evropske energetske politike,
- O. ker je v energetskem in plinskem sektorju potreben stabilen in predvidljiv regulativni

okvir, tako da je treba podeliti velike pristojnosti Agenciji za sodelovanje energetskih regulatorjev, ki lahko prispeva k usklajevanju nacionalnih regulativnih okvirov, in da se prepreči negotovost, do katere lahko pride v postopku komitologije,

- P. ker je za uresničevanje ciljev zanesljive preskrbe z energijo treba izkoriščati konvencionalne domače vire Evropske unije v državah, kjer so ti viri na voljo, v skladu z nacionalno in okoljsko zakonodajo Skupnosti,
1. poziva države članice, naj ta strateški pregled energetske politike obravnavajo kot podlago za izvajanje energetske politike za Evropo in za določitev ambicioznega akcijskega načrta za obdobje 2010–2012;
 2. potrjuje trojni cilj, ki si ga je Unija zadala za leto 2020, to je 20-odstotno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in 30-odstotno zmanjšanje v primeru mednarodnega sporazuma, vsaj 20-odstotno zmanjšanje porabe energije in 20-odstotni delež obnovljivih virov energije v rabi energije; poziva Evropsko unijo in države članice, naj postanejo energetske najbolj učinkovita gospodarstva in tako dejavno prispevajo k uresničevanju podnebne cilja, ki predvideva zmanjšanje temperature za 2°C; poziva Evropsko unijo in države članice, naj do leta 2050 zmanjšajo emisijo toplogrednih plinov za 60–80 %; poziva Komisijo, naj ob posvetovanju z vsemi zainteresiranimi stranmi pripravi prihodnje energetske scenarije, v katere vključi možne načine izpolnjevanja teh ciljev ter osnovne tehnične in ekonomske predpostavke;
 3. poziva Evropsko unijo in države članice, naj si zastavijo cilj 35-odstotnega izboljšanja energetske učinkovitosti in 60-odstotnega deleža obnovljive energije;
 4. poziva Komisijo, naj podpre vse načrtovane naložbe v novo infrastrukturo za uvoz energije in tehnologije za obnovljive vire energije, da se bo soočila z znižanjem cen nafte in plina, ki negativno vpliva na načrtovane naložbe;

Evropska energetska politika

5. glede na vse večje tveganje, ki mu je Evropska unija izpostavljena na področju energetske varnosti, poziva države članice k složnemu ravnanju; opominja, da je njihova trenutna praksa v nasprotju s tem ciljem; meni, da je tako z vidika zanesljivosti oskrbe kot tudi učinkovitosti pogajanj za opredelitev mednarodnega zakonodajnega okvira nujno, da Komisija Svetu in Parlamentu predlaga oblikovanje evropske energetske politike, ki ustrezno upošteva vse odgovornosti in pristojnosti Evropske unije in držav članic: mednarodni odnosi, energijska učinkovitost, boj proti podnebnim spremembam, nadaljnji razvoj notranjega trga, pogajanja o sklenitvi mednarodnih pogodb, predvidevanja in dialog s proizvajalci in tranzitnimi državami, raziskave na energetskem področju ter raznolikost preskrbe z energijo;
6. poziva Komisijo, naj z razvojem učinkovite soodvisnosti prispeva k oblikovanju enotnega evropskega stališča do tretjih držav proizvajalk in podpre krepitev trgovinske moči podjetij Evropske unije v odnosu do državnih podjetij v tretjih državah;

7. meni, da mora postati energetska solidarnost pomemben evropski cilj na evropski, regionalni in dvostranski ravni, ter da motnje pri preskrbi z energijo v eni od držav članic vplivajo na celotno EU;
8. poudarja pomen lokalnih pobud v boju proti podnebnim spremembam; poleg tega odobrava ukrepe za spodbujanje energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije, kakršni so programi financiranja s področja kohezijske politike ali zelenih davkov oziroma prispevek „združenja županov“, pri čemer podpira pobudo „združenja otokov“ k širjenju najboljših praks ter razvoju energetske učinkovite skupnosti in mest, ki uporabljajo obnovljive energije;
9. meni, da mora biti ustrezna evropska politika na področju energije osnovana na uravnoteženi kombinaciji energij, ki temelji na uporabi virov energije, ki ne proizvajajo ogljikovega dioksida in fosilnih goriv, ki proizvajajo najmanj emisij, pa tudi na novih tehnologijah, ki omogočajo precejšnje zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz trdnih fosilnih goriv;
10. meni, da se je delitev nalog med podjetji in oblikovalci politike, v skladu s katero so podjetja odgovorna za zanesljivost oskrbe, pokazala za uspešno in jo je zato treba ohraniti; glede na vedno težje razmere v globalnem okolju zahteva od nosilcev političnih odločitev, da v prihodnje močnejše podprejo podjetniške dejavnosti;
11. opozarja na obveznosti glede boja proti podnebnim spremembam in solidarnosti ob energetske krizi, ki so jih države članice sprejele ob podpisu lizbonske pogodbe;
12. meni, da bo ratifikacija Lizbonske pogodbe še okrepila prizadevanja za pripravo skupne evropske energetske politike.

Zanesljivost dobave

13. Pozdravlja akcijski načrt za energetske varnost in solidarnost v EU.

Spodbujanje infrastrukture, potrebne za zadovoljitev potreb EU

14. Ugotavlja, da prihaja do zelo velike zamude pri uresničevanju prednostnih omrežij za prenos energije, ki so v interesu Evrope; poudarja, da take šibke naložbe upočasnjujejo dobro delovanje notranjega trga in ustvarjajo okoliščine, ko so zmogljivosti v vseh energetskih sektorjih napete do skrajnosti ali je celo nezadostne; ugotavlja tudi, da je za to le delno odgovorna industrija in poziva države članice naj državljane bolj vključijo prek informiranja o potrebah po novi infrastrukturi in proizvodnji energije; upravne organe zato poziva, naj znotraj svojega področja sprejemanja odločitev storijo vse, kar je v njihovi moči, da pospešijo naložbe;
15. opozarja, da je Evropski svet določil cilj za doseg 10-odstotnega medsebojnega povezovanja elektroenergetskih in plinskih sistemov med državami članicami;
16. pozdravlja zamisel o povečanju evropskih sredstev, da bi spodbudili naložbe v omrežja; z

zanimanjem ugotavlja predlog Komisije, da se v okviru načrta obnove evropskega gospodarstva iz leta 2008 5 milijard EUR iz neporabljenih proračunskih sredstev za leto 2008/2009 nameni zlasti za nove energetske povezave; poziva, naj bo v celoti udeležen pri določanju končnega seznama projektov; meni, da bi morala imeti Evropska investicijska banka pomembnejšo vlogo pri zagotavljanju sredstev za projekte energetske učinkovitosti in obnovljivih virov ter projekte na področju raziskav in razvoja;

17. poziva Komisijo in države članice, naj si dejavno prizadevajo za povečanje števila operaterjev na energetskem trgu ter naj zlasti sprejmejo ukrepe za spodbujanje proizvodnje energije malih in srednjih podjetij ter njihovega vstopa na trg;
18. poudarja pomen razvoja medmrežnih povezav plinskih in elektroenergetskih omrežij prek srednje in jugovzhodne Evrope v smeri sever-jug ter pri tem opozarja, da je treba omrežja na območju Baltskega morja razviti in integrirati v zahodnoevropsko omrežje; poudarja, da je treba v letu 2009 posebno pozornost nameniti razvoju načrta baltske povezave, ki bo zajemal plin, električno energijo in skladiščenje; podpira tudi vzpostavitev medsebojnih povezav z otoki ter oddaljenimi in izoliranimi območji Evropske unije;
19. zato poziva, naj se razvijejo povezave z državami jugozahodne Evrope, zlasti od iberškega polotoka do severne Francije; opozarja, da med nekaterimi državami že obstajajo čezmejne povezave; opazuje, da so regionalne pobude, kot je petstranski forum, razvile praktične in uporabne rešitve, ki izboljšujejo integracijo notranjega trga; spodbuja odgovorne za te pobude, da nadaljujejo z uspešnim delom;
21. pozdravlja pobude industrije, ki s čezmejnimi projekti prispevajo k vzpostavitvi notranjega trga energije;
22. poziva Komisijo, naj predlaga ustrezne ukrepe za spodbujanje medsebojne povezave in razvoja elektroenergetskih omrežij, da se omogoči najboljša vključitev spremenljive proizvodnje obnovljive energije na kopnem in na morju ter njeno ravnotežje;
23. pozdravlja namero, da se predloži načrt za pridobivanje energije vetra na morju v Severnem morju, da se izkoristi velik potencial vetrne energije; v zvezi s tem pozdravlja vzpostavitev evropskega nadomrežja, ki bo povezoval omrežno infrastrukturo severnomorskega, sredozemskega in baltskega prostora;
24. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo ustrezen ureditev in omogočijo nediskriminatoren dostop do nove infrastrukture, kot je na primer elektroenergetsko omrežje v Severnem morju;
25. izraža podporo projektom za raznolikost virov preskrbe in dobavnih poti, zlasti razvoju južnega plinskega koridorja, ki bo vključeval projekte Nabucco, plinsko povezavo Turčija–Grčija–Italija in South Stream; poudarja nujnost sodelovanja z zadevnimi državami, in sicer s kaspjskim področjem; se mu zdi pomembno, da morajo, dolgoročneje gledano in ko bodo politične razmere to dovoljevale, dobave iz drugih držav v regiji, kot sta Uzbekistan in Iran, pomeniti dodaten pomemben vir preskrbe za Evropsko unijo;
26. glede na upad domačega pridobivanja zemeljskega plina in preusmeritve kombinacije energetskih virov v številnih državah članicah zagovarja, da se vsi sedanji načrtovani

projekti za zemeljski plin in infrastrukturne projekte začnejo izvajati čim prej, da bi lahko v prihodnje zadovoljili povpraševanje;

27. meni, da so odnosi in partnerstva s ključnimi dobavitelji energije, tranzitnimi državami in državami odjemalkami pomembni in jih je treba poglobiti; poudarja, da poglobitev teh odnosov in partnerstev ne sme v nobenem primeru negativno vplivati na temeljne vrednote Evropske unije, zlasti glede spoštovanja človekovih pravic; v zvezi s tem poudarja, da mora razvoj zaupanja ter globljih in pravno zavezujočih vezi med EU ter državami proizvajalkami in tranzitnimi državami potekati vzporedno s spodbujanjem in spoštovanjem demokracije, človekovih pravic in vladavine prava; poziva k oblikovanju in sprejetju politik ter konkretnih ukrepov v te namene;
28. meni, da bi morala biti zadostna zmogljivost utekočinjenega zemeljskega plina, ki obsega objekte za utekočinjanje v državah proizvajalkah ter terminale za utekočinjeni zemeljski plin in ponovno uplinjanje na ladji v EU, na voljo vsem državam članicam, bodisi neposredno ali prek drugih držav članic na podlagi solidarnostnega mehanizma; meni, da bi bilo treba nove terminale za utekočinjeni zemeljski plin šteti za projekte v evropskem interesu zaradi ključnega prispevanja k raznolikosti dobavnih poti;
29. poziva Komisijo, naj v celoti podpre naložbe v gradnjo obratov za strateško skladiščenje plina, kar je pomemben del zanesljive preskrbe z energijo v Evropi;
30. je prepričan, da so zmogljivosti za rafiniranje nafte pomemben dodatni dejavnik pri zagotavljanju zanesljive preskrbe z energijo v Evropski uniji; zato je treba izboljšati raven preglednosti ravnotežja med ponudbo in povpraševanjem za zmogljivosti za rafiniranje, potrebne za zadovoljitev potreb Evropske unije, in zlasti upoštevati vprašanja v zvezi s potencialno razpoložljivostjo dizelskega goriva v prihodnosti;
31. si v skladu z načelom evropske energetske solidarnosti prizadeva za zanesljivo preskrbo z energijo baltskega področja v razmerah gospodarske recesije;

Notranji energetski trg

32. poziva Komisijo in države članice, naj opredelijo dolgoročne strateške smernice, hkrati pa zasebne industrijske akterje spodbudijo k sodelovanju pri izvajanju teh smernic, ki naj bo uravnoteženo med tržnimi mehanizmi in regulacijo;
33. poudarja pomen oblikovanja jasnega in trdnega pravnega okvira z dokončanjem pogajanj o zakonodajnem paketu glede notranjega energetskega trga pred potekom mandata tega Parlamenta; podpira ustanovitev neodvisne agencije, predvidene v predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev, ki bo imela velike in samostojne pristojnosti, med drugim tudi pristojnost glede zanesljive preskrbe in omrežij; poziva države članice, naj pospešijo izvajanje tretjega energetskega paketa, predvsem s sodelovanjem pri spodbujanju regionalne in dvostranske solidarnosti za zagotavljanje zanesljive preskrbe z zemeljskim plinom na notranjem trgu;

34. poziva države članice in Komisijo, naj izvedejo pomembne naložbe v omrežje in zaključijo notranji energetski trg s pomočjo v prihodnost usmerjenih pobud, kot sta evropski upravljavec prenosnega omrežja in vzpostavitev enotnega evropskega plinskega omrežja,
35. poziva Komisijo, naj na leto prenese 2020 cilj, da razvije in dokonča inteligentno medsebojno povezano mrežo za električno energijo kot pomemben element pri doseganju ciljev, zastavljenih za leto 2020;
36. države članice poziva, naj sodelujejo pri izdelavi evropskega strateškega načrta, s katerim bi predvideli večletne naložbe, potrebne za pokritje prihodnjih potreb po proizvodnji električne energije, in sicer na podlagi študij glede pričakovanih srednjeročnih potreb po energiji; ocenjuje, da bi bilo treba predvideti tudi večletni okvirni načrt za sektor plina, zato da bi imeli splošen pregled nad tem, kakšne so potrebe po investicijah na evropski ravni;
37. poziva države članice in vpletene zainteresirane strani, naj se o prihodnjih čezmejnih načrtih za naložbe v infrastrukturo (omrežja, plinovode, elektrarne itd) posvetujejo in usklajujejo z zadevnimi stranmi iz vseh držav, na katere bi načrtovane naložbe lahko vplivale, da se najbolje izkoristijo razpoložljivi viri; meni, da bi oblikovanje koordinacijske skupine za infrastrukturo na evropski ravni olajšalo prizadevanja za usklajevanje in bi dopolnilo razvoj desetletnega načrta za širitev omrežja, kot se predlaga v svežnju o notranjem energetskem trgu;
38. poudarja, da bo mogoče šteti, da je dokončno oblikovanje notranjega energetskega trga uspelo, če bo na koncu mogoče odstraniti ovire za financiranje in zgraditi vse države članice povezati v skupno energetsko omrežje ter če bo trgu uspelo preprečiti nihanja cen energije in zagotoviti pošten trg za vse proizvajalce in povezave v omrežje, dostop in vključitev novih proizvajalcev ter tehnologij na področju energije; poudarja, da je pred kratkim revidirana Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti¹ ponuja celostno in predvidljivo oceno emisij ogljikovega dioksida;

Zunanji odnosi na področju energije

39. pozdravlja sporočilo Komisije o drugem strateškem pregledu energetske politike, zlasti pa njene predloge o zunanji energetski politiki, ki so v veliki meri skladni z resolucijo Parlamenta z dne 26. septembra; izraža razočaranje zaradi odsotnosti podrobnih predlogov in ponovno poudarja potrebo po nadaljnji okrepitvi prizadevanj Evropske unije, da razvije dosledno in učinkovito skupno evropsko zunanjo politiko na področju energetike s ponovnim osredotočenjem na države proizvajalke energije;
40. opozarja, da bo Evropska unija najverjetneje, kljub zelo visoko zastavljenim in strogim načrtom glede energetske učinkovitosti in varčevanja z energijo, pri preskrbi s fosilnimi gorivi srednjeročno še vedno odvisna od tretjih držav; zato poziva h krepitvi dialogov z državami proizvajalkami, tranzitnimi državami in državami potrošnicami ter splošneje tesnejšemu sodelovanju na mednarodni ravni, da bi zagotovili preglednost na svetovnih

¹ UL L 275, 25.10.2003, str. 32.

energetskih trgov in bi se lahko posvetili vprašanju trajnostnega razvoja;

41. poudarja pomen dolgoročnih dobavnih pogodb za razvoj zaupljivejših in dolgotrajnih odnosov med državami uvoznicami in izvoznicami ter njihovega pomena k zagotavljanju potrebnih naložb v nabavne sektorje in sektorje nadaljnje proizvodnje;
42. poziva Evropsko unijo k sodelovanju s sredozemsko regijo, zlasti severnoafriškimi državami, pri čemer je treba upoštevati velike možnosti teh držav, kar zadeva energetske vire, in pomembne razvojne možnosti za Afriko; zlasti je treba raziskati in spodbujati uporabo sončne energije; zato poziva, da se skupni cilji za obnovljivo energijo in energetska učinkovitost vključijo v Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje;
43. poziva Evropsko unijo k sodelovanju z državami Bližnjega vzhoda, pri čemer je treba upoštevati njihove velike možnosti na področju energetskih virov;
44. podpira namero, da se izvedejo pogajanja o obsežnem sporazumu, ki bi zamenjal sporazum o partnerstvu in sodelovanju z Rusijo, ki Evropski uniji dobavlja 42 % uvoženega plina, 100 % uvoza plina za Bolgarijo, Slovaško, Finsko in baltske države, več kot 30 % uvoza surove nafte v Evropsko unijo in 15 % povpraševanja po destilatih v Evropski uniji; opozarja, da temeljijo odnosi med Evropsko unijo in Rusijo na medsebojni odvisnosti in morajo v celoti upoštevati načela energetske listine in njenih tranzitnih protokolov, ki so jih sprejele tudi države G8 na vrhunskem srečanju v Heiligendammu;
45. poudarja, da je treba v evropski mehanizem stalnega dialoga z Rusijo vključiti tudi Ukrajino, ki ima ključno vlogo kot država tranzita;
46. poziva Komisijo, da preuči možnosti razširitve energetskega sporazuma med EU in jugovzhodno Evropo na druge tretje države ter možnosti oblikovanja novih regionalnih energetskih trgov po vzoru energetske skupnosti jugovzhodne Evrope s sosednjimi državami, kot je evropsko-sredozemska energetska skupnost, da bi tako zagotovila zanesljivo preskrbo;
47. poudarja, da je treba v evropski mehanizem stalnega dialoga s kaspijsko-kavkaško regijo vključiti tudi Turčijo, saj lahko ta država odigra ključno vlogo kot država tranzita; hkrati opozarja na njeno zavezanost kot države kandidatke k usklajevanju s pravnim redom Evropske unije;
48. poudarja geopolitični pomen črnomorske regije za zanesljivo preskrbo Evropske unije z energijo in za raznolikost te preskrbe;
49. poziva države članice, naj v okviru obstoječih in prihodnjih pridružitvenih sporazumov in sporazumov o sodelovanju še naprej krepijo odnose z državami Latinske Amerike na področju energetike;
50. poziva države članice, naj uporabljajo euro kot sredstvo za strukturiranje mednarodnih finančnih odnosov, da bi tako zmanjšale nihanja, ki izhajajo iz fakturiranja nakupov nafte in plina; poziva Evropsko unijo, naj poglobljeno preuči vprašanje tujih naložb v evropski energetski sektor z izvajanjem klavzule o vzajemnosti;

51. poziva Komisijo, naj analizira različne načine, na katere se lahko zniža nestanovitnost cen nafte in zemeljskega plina; zlasti opozarja na vlogo preglednosti in zmogljivosti za zadostno proizvodnjo kot tudi za pospeševalni učinek finančnih špekulacij glede oblikovanja cen na trgu; iz ekonomskih razlogov zavrača uporabo strateških zalog nafte za zmanjšanje nihanja cen;
52. poziva države članice, naj okrepijo in uskladijo delovanje, da bi zavarovale oskrbovalne poti, zlasti morske;
53. 20. poziva države članice naj ugotovijo, katere so najboljše prakse na mednarodni ravni, ter okrepijo tehnološko sodelovanje s temi državami, da bi pridobile njihovo znanje in izkušnje; poziva države članice, naj zlasti okrepijo tehnološko sodelovanje z Japonsko, katere gospodarstvo je popolnoma odvisno od uvoza energije in ki je razvila enega najučinkovitejših energetskega sistemov na svetu;
54. ugotavlja, da so emisije toplogrednih plinov in vse večja poraba energije na Kitajskem velik izziv za okoljske cilje in zanesljivost preskrbe z energijo; poziva k okrepljenemu sodelovanju med Kitajsko in Evropsko unijo za spodbujanje prenosa tehnologije z nizkimi emisijami ogljika, zlasti na področju energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije; poudarja ključni pomen razvoja in uporabe tehnologij zajemanja in shranjevanja ogljika na Kitajskem glede na pomen premoga za njeno gospodarstvo;
55. ugotavlja pomen energetskega dialoga EU-OPEC in spodbuja Komisijo, naj okrepi energetskega dialog z Norveško;

Mehanizmi za odgovor na krize z upravljanjem zalog nafte in plina

56. pozdravlja pripravljenost, ki jo je pokazala Komisija, da izvede revizijo Direktive 2006/67/CE z dne 24. julija 2006 o obveznosti držav članic glede vzdrževanja minimalnih zalog surove nafte in/ali naftnih derivatov (kodificirano besedilo)¹, ter predlaga, da se uvede objava tedenskih namesto mesečnih podatkov ter se tako zagotovi preglednost trga in prepreči pretiran odziv na položaj v Ameriki;
57. pozdravlja namen Komisije, da ob nedavni krizi zaradi dobave plina med Ukrajino in Rusijo izboljša okvir Direktive Sveta 2004/67/ES z dne 26. aprila 2004 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti preskrbe z zemeljskim plinom², ter jo poziva, naj pred koncem leta 2009 vložijo predlog za spremembo te direktive v skladu z omenjenim poročilom KOM(2008)0769;
58. poudarja, da morajo biti najpomembnejši elementi revizije Direktive Sveta 2004/67/ES obvezni in vključevati učinkovite akcijske načrte na ravni Evropske unije in na nacionalni ravni, kar med drugim opredeljuje skupno izjavo o izjemnih razmerah, dodelitev zalog, ki so na voljo in zmogljivosti infrastrukture prizadetih držav, usklajeno razdeljevanje ter pričetek postopkov za izjemne razmere v neprizadetih ali manj prizadetih državah, da bi se na prizadetih trgih povečala količina plina, ki je na voljo; meni, da je bistveno, da se s preglednostjo izboljša delovanje trga in poveča razpoložljivost plina na trgu; poziva

¹ UL L 217, 08.08.2006, str. 8.

² UL L 127, 29.04.2004, str. 92.

Evropsko unijo in države članice, naj razvijejo zmogljivosti za skladiščenje plina z možnostjo njegove hitre razpoložljivosti;

59. predlaga boljšo uporabo informacijskih tehnologij za celosten ali delni odklop v primeru krize in glede tega meni, da bi bilo mogoče vzpostaviti mehanizem pod nadzorom regulatorja, s katerim bi bilo mogoče zmanjšati porabo v primeru take kolektivne odločitve;

Energetska učinkovitost

60. meni, da je vsaj 20-odstotno povečanje energijske učinkovitosti do leta 2020 prednostnega pomena kot prispevek k izpolnjevanju ciljev trajnostnega razvoja in konkurenčnosti ter je zato tudi zelo učinkovit in poceni način za povečanje energetske varnosti; zato poziva Komisijo in države članice, naj nemudoma sprejmejo pravno zavezujoč cilj za energijsko učinkovitost vsaj 20 % do leta 2020; poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo kampanje ozaveščanja, da omogočijo dostop do praktičnih informacij glede rešitev v zvezi z energetske učinkovitostjo, ki jih je treba uresničiti, ter naj na šolah in univerzah v vsej Evropski uniji spodbujajo programe za izobraževanje in usposabljanje o energiji;
61. poudarja, kako pomembno je, da države članice in Komisija dosledno in pravočasno izvajajo in uveljavljajo zakonodajo o prihranku energije in energetske učinkovitosti; poudarja, da je pomembno, da se na ravni Skupnosti in na nacionalni ravni sprejmejo obvezni ukrepi za javna naročila, da bi se spodbudilo povpraševanje po inovativnih proizvodih in storitvah, ki bodo povečali energetske učinkovitost; zato poziva k visoko zastavljenemu dostopu do prihodnje zakonodaje, ki se nanaša na zmanjšanje porabe energije, zlasti v stavbnem, industrijskem in prevoznem sektorju ter pri načrtovanju mest in naprav;
62. pozdravlja namen Komisije, naj skrbno spremlja napredek na področju soproizvodnje toplote in električne energije, ter jo poziva, naj v letu 2009 predloži nadaljnje podpirne ukrepe v okviru revizije Akcijskega načrta za energetske učinkovitost; opominja Komisijo, da so prihranek primarne energije, stroškovna učinkovitost in zanesljivost oskrbe temeljni cilji pri postopku soproizvodnje toplote in električne energije ne glede na vrsto uporabljene tehnologije; zato je treba razvoj in izbiro najučinkovitejših tehnologij prepustiti trgu; se zavzema za oblikovanje strategije za spodbujanje in financiranje infrastruktur, kot so omrežja ogrevanja in hlajenja, ki omogočajo uporabo lokalnih virov, kot sta na primer geotermalna energija in soproizvedena toplota;
63. podpira mednarodno partnerstvo za sodelovanje na področju energijske učinkovitosti, da se tako spodbudi poenotenje standardov in prizadevanja za izpolnitev visoko zastavljenih ciljev povsod po svetu;
64. poziva k učinkovitejši rabi nafte, predvsem v prevoznem sektorju, v katerem se porabi bistven del te energije; poziva k sprejetju visoko zastavljenih srednjeročnih ciljev (2020) v zvezi s porabo motornih vozil, pri čemer je treba države članice spodbujati k iskanju alternativnih goriv in pogonskih tehnologij, na primer elektromotorjev, za prevoz blaga in ljudi, zlasti v mestih; meni, da bi primeren način prehoda k okolju bolj prijaznim opcijam v prometu, kot na primer z zasebnega na javni cestni promet, lahko bil ključni element strategije EU za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v prevoznem sektorju;

65. meni, da bi pristop „prvega na trgu“ za vozila evropske avtomobilske industrije pripomogel k ponovnemu pridobivanju mednarodnih trgov, zlasti v primerjavi z azijskimi proizvajalci;
66. obžaluje, da ima železniški prevoz samo 10-odstotni delež v evropskem prevozu blaga; poziva države članice, naj bolje izkoristijo železniški prevoz in vodne poti; poziva k odločnejšim prizadevanjem za optimalno povezavo med železniškim, vodnim in cestnim prevozom;
67. poudarja pomen, da se sprejme ustrezna paleta političnih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti že obstoječih in novih električnih naprav;

Boljša uporaba domačih virov in najboljših tehnologij v EU

68. meni, da bodo obnovljivi viri energije, kakršni so vetrna energija, energija iz bioplina, sončna, vodna energija, biomasa, geotermalna energija in morski viri, v prihodnosti potencialno najpomembnejši vir energije v Evropski uniji, ki lahko pripomorejo k stabilizaciji cen energije ter obvladovanju povečanja odvisnosti, in pozdravlja pobudo za pripravo sporočila o odpravi ovir za obnovljive vire energije; s tem v zvezi poudarja, da nobena nova pobuda ne bi smela povzročiti odloga že obstoječih projektov;
69. meni, da izkoriščanje domačih fosilnih virov, zlasti naravnih plinskih polj na kopnem in na morju, lahko prispeva k povečanju evropske energetske neodvisnosti, zato jih je treba razvijati, kjer je to mogoče, v skladu z evropsko in nacionalno zakonodajo; poziva države članice in Komisijo, naj najdejo pravo regulativno ravnovesje med varovanjem okolja in proizvodnimi možnostmi na ozemlje Evropske unije, tako na kopnem kot na morju;
70. opozarja, da je narava obnovljivih virov energije taka, da se stalno obnavljajo, zato je nujno treba okrepiti zmogljivost medsebojne električne povezave na ravni Evropske unije, pri tem pa biti zlasti pozoren na tiste države članice in regije, ki so na energetskem trgu Evropske unije najbolj izolirane, ter države članice tako opremiti, da bodo lahko do leta 2020 dosegle cilj o 20 % energije iz obnovljivih virov;
71. poziva Komisijo, države članice in lokalne oblasti, naj korenito spremenijo odnose med kmetijskim in energetskim sektorjem z načrtom za opremljanje stavbnih streh z napravami za pridobivanje obnovljive energije, kot so sončni kolektorji; poziva države članice in lokalne oblasti, naj na lokalni ravni spodbujajo uporabo rabljenih olj in trajnostnih virov biomase, obenem pa naj zagotovijo primerno ravnovesje med rastlinami, pridelanimi za pridobivanje energije, in tistimi za prehrano;
72. opozarja Komisijo, naj Parlamentu predloži poročilo o tehničnih ovirah in merilih, ki preprečujejo vlaganja malih in srednjih podjetij v proizvodnjo energije, ter o njihovi uporabi obstoječih omrežij za proizvedeno energijo;
73. poziva Komisijo, naj okrepi prednostni status raziskav in razvoja o skladiščenju električne energije, obratov, ki so povezani ali razdeljeni po načelu informacijske in komunikacijske tehnologije(„virtual power plants“) ter inteligentna omrežja, in poveča infrastrukturne zmogljivosti, da bi tako omogočili prednostno povezavo obnovljivih virov energije;

74. poziva Komisijo, naj ponovno opredeli evropsko politiko razvojne pomoči z vključitvijo novega energetskega stebra; glede tega meni, da morajo biti načrtovane sončne elektrarne v Severni Afriki najprej namenjene lokalnim potrebam;
75. opozarja, da imata rjavi in črni premog zaradi velikih domačih zalog še naprej pomembno vlogo pri prehodu na mešano energijo in varnost oskrbe Evropske unije ter predstavljata alternativo nafti in plinu; vendar poudarja, da so emisije ogljikovega dioksida višje od emisij drugih primarnih virov energije; zato poziva k zmanjšanju teh emisij prek posodabljanja elektrarn s tehnologijami za zajemanje in shranjevanje ogljika ter v zvezi s tem poziva Komisijo, naj preuči vse finančne možnosti za izgradnjo dvanajstih predstavnih projektov do leta 2015;
76. ugotavlja, da je z dodajanjem biomase pri sežigih v sodobnih elektrarnah na premog danes že mogoče doseči 45-odstotni izkoristek, pri soproizvodnji toplote in električne energije pa celo 90-odstotni izkoristek; zato poziva Komisijo in države članice, naj pripravijo pobude za večje dodajanje biogoriv v elektrarnah na fosilna goriva;
77. se strinja z analizo Komisije, na podlagi katere je treba v mešanici različnih energetskih virov obdržati prispevek jedrske energije ter zato brez odlašanja spodbuditi vzpostavitev usklajenega zakonskega in gospodarskega okvira, ki bo olajšal odločitve o potrebnih naložbah; poziva Komisijo, naj razvije oprijemljiv časovni načrt za jedrske naložbe; meni, da je treba nujno in brez predsodkov začeti z družbeno razpravo o varni uporabi tega energetskega vira; poziva Komisijo, naj kot sestavni del evropske sosedne politike spodbuja sosednje države, naj upoštevajo evropski pravni red o jedrski varnosti, vsakič ko se v teh državah načrtuje nov jedrski obrat ali posodobitev starega;
78. opozarja na pomen jedrske energije, ki jo proizvajata 15 od 27 držav članic, uporablja pa jo še več držav članic, hkrati pa jedrska energija pokriva približno tretjino potreb po električni energiji v Evropski uniji, opozarja tudi, da se ta čas štirih državah članicah gradi šest novih jedrskih blokov;
79. poudarja konkurenčnost jedrske energije, ki zaradi majhnega deleža, ki ga pri proizvodnih stroških predstavlja gorivo uran, v veliki meri ni odvisna od nihanja cen goriv;
80. poudarja, da je evropska jedrska industrija vodilna na svetovni ravni med vsemi tehnologijami jedrskega cikla, zlasti glede bogatenja urana, kar pomembno prispeva k zanesljivi preskrbi Unije;
81. pozdravlja na splošno podporno stališče Komisije glede jedrske energije; vendar opozarja, da se ne razpravlja dovolj o vprašanju končnega odlaganja radioaktivnih odpadkov kljub velikemu pomenu za javno razumevanje; poziva zadevne države članice, naj si bolj prizadevajo za rešitev vprašanja končnega odlaganja za vse vrste radioaktivnih odpadkov, zlasti za visoko radioaktivne odpadke;
82. meni, da je bistveno, da se evropskim državljanom zagotovi varna in pregledna uporaba jedrske energije v EU, ki je na kar najvišji varnostni ravni, zlasti kar zadeva ravnanje z jedrskimi odpadki; se strinja, da Komisija sprejme predlog nove direktive o vzpostavitvi okvira Skupnosti za varnost jedrskih objektov; poziva Komisijo in Svet, naj skupaj z Mednarodno agencijo za jedrsko energijo razvijeta modele in postopke, s katerimi bi

preprečili, da bi miroljubna uporaba jedrske energije povzročila nadaljnje širjenje jedrskega orožja;

83. poudarja, da Komisija ni niti v revidiranem orientacijskem programu niti v strateški reviziji preučila razvoja jedrske tehnologije do leta 2050, kot je predlagano v referenčnem dokumentu o tehnološki platformi za trajnostno jedrsko energijo, niti se ni posvetila mestu, ki bo pripadlo projektu ITER na področju nadzorovane fuzije;

Letu 2050 naproti

84. poziva Komisijo in države članice, naj oblikujejo evropsko energetske politiko, ki bo omogočila množičen prehod na energetske učinkovite tehnologije z majhnimi emisijami ogljika, in tako odgovorijo na potrebe po energiji; poudarja, da če ostajajo energetska učinkovitost, varčevanje z energijo in nadaljnji razvoj obnovljivih virov energije prednostna naloga, bo do leta 2050 mogoče zapolniti potrebe po energiji iz virov z nizkimi emisijami;
85. opozarja Komisijo in države članice, da bo za prehod na energetske bolj učinkovit sistem treba sprejeti sistemski pristop, ki bo temeljil na sinergiji med različnimi sektorji; poudarja ključni pomen preučitve vseh ukrepov na osnovi njihovega prispevka k zmanjšanju emisij CO₂; meni, da je za doseg tega cilja treba prednostno razviti lokalne integrirane rešitve;
86. meni, da so svetovni in evropski dolgoročni energetske in podnebni izzivi edinstvena priložnost za uvajanje novih poslovnih modelov v gospodarstvo ter spodbujanje okolju prijaznih inovacij in podjetništva;
87. poziva Komisijo, naj izdela študije izvedljivosti za projekte razvoja vetrnih elektrarn v Severnem morju in projekt sončnih elektrarn v Afriki;
88. v okviru strateškega načrta za energetske tehnologije odobrava izdelavo politične agende za leto 2030 in časovnega načrta za energetske politiko do leta 2050; v ta namen poziva Komisijo, naj oceni razvoj sestave virov energije na podlagi več scenarijev, v odvisnosti od razvoja povpraševanja po energiji, potencialnih virov energije, vplivov na okolje ter predvidenih stroškov energije in CO₂;
89. zahteva, da se s časovnim načrtom omogoči ustrezna usmeritev raziskav in razvoja energetske tehnologije, kot tudi izobrazbe, da bi zmanjšali stroške obnovljivih virov energije, omogočili shranjevanje energije in uveljavitev jedrskih reaktorjev četrte generacije ter predvsem poiskali alternativo za nafto, kar zadeva prevoz, pri čemer mora biti poudarek na sončni energiji, katere vir je neizčrpen;
90. opozarja, da je treba nenehno spodbujati raziskave na področju pretvorbe jedrskih odpadkov in jedrske fuzije, da bi zagotovili zelo dolgoročen vir energije;

o

o o

91. naroči predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji kot tudi parlamentom in

vladam držav članic.

OBRAZLOŽITEV

Poročevalka poziva, da se ta strateška revizija o energetiki uporabi kot osnova za izvajanje resnične evropske energetske politike, ki si mora hkrati prizadevati za uresničitev naslednjih treh ciljev:

- zanesljivost oskrbe in solidarnost med državami članicami,
- boj proti podnebnim spremembam: sklicevanje na „3-krat 20“ do leta 2020 in od 50- do 80-odstotno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov do leta 2050,
- gospodarska rast v EU: zagotoviti najugodnejše cene in preprečiti nihanje cen.

Evropska solidarnost mora postati pomemben evropski cilj na področju energije: motnje pri oskrbi z energijo v eni od držav članic EU je treba obravnavati, kot da zadevajo oskrbo z energijo celotne EU.

Pri fosilnih gorivih, med katera spadata nafta in plin, je zaskrbljujoča dolgoročna varnost. Vse širše je priznано, da bo svetovna proizvodnja le s težavo preseгла 100 milijonov sodčkov na dan (trenutno 87), medtem ko se potrebe v letu 2030 ocenjujejo na 120 milijonov sodčkov na dan. Obstaja tveganje, da bo v prihodnjem desetletju prišlo do resne krize.

Poročevalka pozdravlja zamisel o povečanju evropskih sredstev, da bi spodbudili naložbe v omrežja, vendar hkrati opozarja, da so vlagatelji podjetja, ki lahko prenesejo taka vlaganja in da bi bila višina evropskih sredstev na tem področju omejena na nekaj deset milijonov EUR, medtem ko bi bilo za naložbe v prednostna omrežja potrebnih več milijard EUR; v ta namen se zavzema za vzpostavitev evropskega sklada za zagotavljanje jamstva za netržna tveganja pri nekaterih projektih, povezanih s proizvodnjo in prenosom energije, ki so v evropskem interesu.

Poročevalka se strinja z objavo načrta za baltsko regijo, ki se nanaša na plin, električno energijo in vprašanja skladiščenja, katerega namen je razviti in medsebojno povezati infrastrukture na baltskem območju; podpira razvoj južnoevropskega koridorja za plin za oskrbo s plinom iz kaspijske regije in z Bližnjega vzhoda; podpira projekt glavnega načrta za energetske omrežje v Severnem morju, s katerim bi povezali številne projekte za pridobivanje vetrne energije na morju.

Poročevalka meni, da je pozitivna presoja Komisije glede zamisli Evropskega parlamenta o evropskem upravljavcu, ki bi skrbel za upravljanje enotnega prenosnega omrežja za plin v celi EU, zelo zanimiv korak.

Poleg tega pozdravlja novo generacijo klavzul „o vzajemni energetske odvisnosti“ v sporazumih z neevropskimi državami proizvajalkami, ki jih Komisija predlaga kot strategijo do Belorusije, držav kaspijske regije in držav OPEC-a.

EU danes uvozi 54 % energije, ki jo porabi, in ta delež bi lahko do leta 2030 narasel na 70 %.

EU bo, čeprav bo uresničila zelo visoko postavljene in drastične načrte glede energijske učinkovitosti in varčevanja z energijo, vedno odvisna od oskrbe s fosilnimi gorivi iz tretjih držav. Zato je treba okrepiti dialog z državami proizvajalkami v okviru Energetske skupnosti

in Mednarodnega energetskega foruma, zlasti kar zadeva sodelovanje s partnerji, kakršni so Avstralija, Kanada, Japonska in Združene države Amerike.

Prav tako mora EU sodelovati s severnoafriškimi državami, pri čemer je treba upoštevati velike možnosti teh držav, kar zadeva energetske vire, in pomembne razvojne možnosti za Afriko.

Splošneje je za zagotovitev preglednosti na svetovnih energetskih trgih in uspešno reševanje vprašanja trajnostnega razvoja nujno potrebno mednarodno sodelovanje, zlasti z državami, kot sta Kitajska ali Indija.

Poročevalka zahteva ublažitev dialoga z Rusijo, ki EU dobavlja 42 % plina, kar pomeni 100 % uvoza plina na Poljskem in Finskem ter v baltskih državah. Poročevalka meni, da temeljijo odnosi med EU in Rusijo na medsebojni odvisnosti in da bi se morala za nadaljevanje pogajanj EU odpovedati vztrajanju pri ratifikaciji energetske listine, vendar hkrati ruske organe opozoriti na to, da so zavezani k spoštovanju načel iz te listine, medtem ko bi bilo treba glede načel, ki so pokrita s sporazumi, kot je pristop k STO, ali posebej zapletenega vprašanja bogatenja urana, začeti posebna pogajanja med EU, ZDA in Rusijo.

V okviru obnove partnerstva z Rusijo bi morala EU poglobiti sodelovanje na področju energijske učinkovitosti, opustitve izgorevanja plina pri pridobivanju ruske nafte ter zajemanja in skladiščenja CO₂. Prav tako bi bilo treba za zagotovitev napredka projekta plinovoda Nabucco ta projekt uresničiti v sodelovanju z Rusijo, da bi tako preprečili konkurenco dveh plinovodov in bi bilo mogoče ruski in iranski plin ali plin iz Kaspijskega morja speljati do zelenega cilja.

V evropski mehanizem stalnega dialoga s kaspijsko-kavkaško regijo je treba vključiti tudi Turčijo, saj lahko ta država odigra ključno vlogo kot država tranzita.

Države članice bi se morale zavedati, da bo iskanje energetskih virov, če bo EU nastopila kot konkurentka pri obrambi ameriških strateških in energetskih interesov ali kot ovira za te interese, privedlo do čezatlantskih razhajanj. Poročevalka meni, da Združene države Amerike razvijajo politiko tehnološke nadvlade trgov in si bodo dejansko prizadevale za to, da bi državam v vzponu vsilile svoje standarde; zato Komisijo in države članice poziva, naj na energetskem področju zgradijo trajen in uravnotežen odnos.

Poročevalka države članice poziva k večji preglednosti pri prenosih tujega kapitala, da bi tako omejili pomnoževanje nepreglednih finančnih transakcij.

Poročevalka Komisijo in države članice poziva, naj okrepijo kampanje ozaveščanja glede energijske učinkovitosti in omogočijo dostop do rešitev, ki jih je treba uresničiti, saj dejansko varčevanje z energijo ni odvisno le od privzema čim večjega števila zmogljivih tehnologij, ampak nujno tudi od ravnanja posameznikov.

Poročevalka zahteva čimprejšnjo oceno nacionalnih akcijskih načrtov, ki jih izvajajo države članice, da bi bilo mogoče konkretno odločiti o politikah in ukrepih, ki bodo EU omogočili čim hitrejšo uresničitev zastavljenih ciljev. Glede tega poudarja, da je taka ocena potrebna pred izvedbo novega paketa pobud za leto 2008, ki ga Komisija predlaga na področju energijske učinkovitosti za energijsko učinkovitost stavb, energetska označevanje, ekološko

oblikovanje ter sproizvodnjo toplote in električne energije. Poleg tega odobrava ukrepe, katerih namen je spodbuditi energijsko učinkovitost in obnovljive vire energije, kakršni so programi financiranja s področij kohezijske politike ali zelenih davkov oziroma prispevek „združenja županov“ k razširjanju najboljših praks.

Premog je še naprej eden od elementov oskrbe v EU, ki predstavlja alternativo nafti in plinu. Vendar poročevalka hkrati poudarja, da je velika slabost premoga zelo visoka stopnja emisije CO₂ in da je treba zato, dokler niso znani rezultati predstavitvenih sistemov za zajemanje in skladiščenje ogljika, zavrniti odobritev kakršne koli nove elektrarne na premog, razen če je tak obrat potreben in izpolnjuje merila visokega izkoristka.

Ker se poročevalka strinja z analizo Komisije, na podlagi katere morajo države članice, ki so se ali se bodo odločile za jedrsko energijo, nujno sprejeti odločitve o potrebnih naložbah, medtem ko mora EU še naprej skrbeti za določanje predpisnega okvira za uporabo te energije, čaka na prihodnji predlog direktive o varnosti jedrskih objektov, k sprejetju katere je Evropski parlament že večkrat pozval, in pri tem upošteva delovanje Skupine na visoki ravni za jedrsko varnost in ravnanje z radioaktivnimi odpadki ter razprave v okviru Evropskega foruma za jedrsko energijo.

Poročevalka pozdravlja skladne pobude na področju raziskav glede varnosti in konkurenčnosti obratov, trajnosti virov in zmanjšanja radioaktivnih odpadkov, kakršne so Tehnološka platforma za trajnostno jedrsko energijo (SNE-TP) in različne „evropske industrijske pobude“, podane v okviru Evropskega strateškega načrta za energetske tehnologije (načrt SET), ter poziva k hitri uresnitvi teh pobud, da bo mogoče čim prej uresničiti „evropsko industrijsko pobudo za trajnostno fizijsko energijo“.

Poročevalka istočasno meni, da bi morale Komisija in države članice razmisliti o posledicah evropske energetske politike (zlasti prek energetske decentralizacije) na prostorsko načrtovanje, pomembne prometne osi in infrastrukture, ter poudarja, da bi bilo treba spodbujati projekte, ki povezujejo več vrst obnovljivih virov energije, da bi uravnotežili in nadomestili njihovo proizvodnjo, ki je po svojem značaju nestalna.

Poročevalka se strinja z dolgoročnim ciljem glede omejitve emisij ogljika pri proizvodnji električne energije, in sicer z zamenjavo obstoječih proizvodnih zmogljivosti, zagotovitvijo neodvisnosti prometa od nafte, gradnjo stavb z majhno porabo energije in pozitivno energijsko bilanco ter izgradnjo medsebojno povezanega inteligentnega električnega omrežja. Pri tem poudarja, da čeprav ostajajo energijska učinkovitost, varčevanje z energijo in nadaljnji razvoj obnovljivih virov energije prednostna naloga, primanjkljaja energetskih virov ne bo mogoče zapolniti do leta 2030. Glede tega meni, da obstaja zelo resno tveganje, da bo po letu 2030 prišlo do pomanjkanja energije na svetovni ravni. Zato v okviru strateškega načrta za energetske tehnologije odobrava izdelavo politične agende za leto 2030 in časovnega načrta za energetske tehnologije do leta 2050. V ta namen je treba oceniti razvoj sestave virov energije med letoma 2020 in 2050 na podlagi več scenarijev, pri čemer je treba upoštevati razvoj povpraševanja po energiji, potencialnih virov energije, vplivov na okolje ter predvidenih stroškov energije in CO₂.

Glede energije prihodnosti opozarja, da je treba nenehno spodbujati raziskave na področju pretvorbe jedrskih odpadkov in jedrske fuzije.

Poročevalka zahteva, da se časovni načrt za leto 2050 sestavi tako, da bo omogočil usmeritev raziskav in razvoja energetske tehnologije k zmanjšanju stroškov obnovljivih virov energije, omogočanju shranjevanja energije (predvsem elektrike), uveljavitvi jedrskih reaktorjev četrte generacije in predvsem iskanju alternative za nafto, kar zadeva prevoz, pri čemer mora biti poudarek na možnostih, ki jih ponuja sončna energija.

20.1.2009

MNENJE ODBORA ZA ZUNANJE ZADEVE

za Odbor za industrijo, raziskave in energetiko

o drugem strateškem pregledu energetike
(2008/2239(INI))

Poročevalec: Giorgos Dimitrakopoulos

POBUDE

Odbor za zunanje zadeve poziva Odbor za industrijo, raziskave in energetiko kot pristojni odbor, naj v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. pozdravlja sporočilo Komisije o drugem strateškem pregledu energetske politike, zlasti pa njene predloge o zunanji energetske politiki, ki so v veliki meri skladni z resolucijo Parlamenta z dne 26. septembra 2007 z naslovom Naproti skupni zunanji politiki na področju energetike¹; izraža razočaranje zaradi odsotnosti podrobnih predlogov in ponovno poudarja potrebo po nadaljnji okrepitvi prizadevanj EU, da razvije dosledno in učinkovito skupno evropsko zunanjo politiko na področju energetike s ponovnim osredotočenjem na države proizvajalke energije;
2. meni, da bo oblikovanje evropske zunanje politike na področju energetike omogočilo EU, da bo spregovorila enoglasno in še nadalje okrepila svoj mednarodni položaj v energetske zadevah; zato poziva Komisijo, naj opredeli in predlaga konkretne mehanizme za poglobitev in izboljšanje sodelovanja med državami članicami in EU za določitev skupnega stališča in sporočila; poziva Komisijo, naj pospeši svoje delo in čim prej predloži konkretne predloge;
3. meni, da mora biti Evropa vzor za trajnost in energijsko učinkovitost ter da mora imeti Evropska unija posledično na področju obnovljivih virov energije in energijske učinkovitosti po vsem svetu pionirsko vlogo ter izvažati svoje znanje na tem področju; poudarja potrebo po uporabi tega potenciala zlasti v dvostranskem dialogu z državami v vzponu, kot sta Kitajska in Indija;

¹ UL C 219 E, 28.08.2008, str. 206.

4. meni, da so odnosi in partnerstva s ključnimi dobavitelji energije, tranzitnimi državami in državami odjemalkami pomembni in jih je treba poglobiti; vendar poudarja, da poglobitev teh odnosov in partnerstev ne sme v nobenem primeru negativno vplivati na temeljne vrednote EU, zlasti glede spoštovanja človekovih pravic; v zvezi s tem poudarja, da mora razvoj zaupanja ter globljih in pravno zavezujočih vezi med EU ter državami proizvajalkami in tranzitnimi državami potekati vzporedno s spodbujanjem in spoštovanjem demokracije, človekovih pravic in vladavine prava; poziva k oblikovanju in sprejetju politik ter konkretnih ukrepov v te namene;
5. z zadovoljstvom ugotavlja, da v nekaterih primerih že obstaja regulatorno in tržno povezovanje (npr. Norveška) ter poudarja pomen razvijajočih se politik za izgradnjo integriranega trga v drugih delih Evrope (npr. jugovzhodna Evropa); verjame, da bo imelo takšno tržno povezovanje pomembno vlogo pri poglobljenem dialogu zlasti z državami proizvajalkami;
6. poudarja pomen širitvenega procesa pri razvoju široke uporabe pravnega reda Skupnosti v energetskega sektorju; v zvezi s tem meni, da je Turčija pomembna partnerica pri energetskega strategiji EU in je seznanjen s sporazumi o zagotavljanju preskrbe z energijo, ki jih je Turčija sklenila s sosednimi državami (npr. sporazum z Grčijo in Italijo o plinovodu za zemeljski plin ITGI, sporazum z Azerbajdžanom in Turkmenistanom);
7. poziva k pripravi nove generacije določb o „energetski soodvisnosti“ v sporazumih EU z državami proizvajalkami zunaj Evrope, ki bodo obravnavale vprašanja, kot so naložbe in zaščita naložb, razvoj in fizična zaščita infrastrukture, dostop do trgov, dialog o razvoju trga in politiki, sporazumi o tranzitu in določbe o reševanju sporov;
8. poudarja pomen pogajanj, ki potekajo med EU in Rusijo o sklenitvi novega sporazuma, ki bo nadomestil sporazum o partnerstvu in sodelovanju iz leta 1997; meni, da morajo biti določbe o energetiki ključni del novega sporazuma, da bi dosegli nadaljnje izboljšanje na različnih področjih odnosa med EU in Rusijo na področju energetike; zato poziva k pripravi pravno zavezujočih določb o energetski soodvisnosti v tem okviru, da se poveča industrijsko sodelovanje na področju energetike med EU in Rusijo;
9. ugotavlja pomen energetskega dialoga med EU in OPEC ter spodbuja Komisijo, naj okrepi energetskega dialog z Norveško; opozarja, da je sodelovanje z državami kaspijske regije še vedno pomembna prednostna naloga;
10. poziva k poglobitvi odnosov na področju energetike s partnericami, kot so ZDA, Avstralija, Kanada in Japonska, ter s hitro rastočimi državami odjemalkami, kot sta Kitajska in Indija; poudarja pomen izboljšanega energetskega dialoga z državami, ki imajo potencial na področju alternativne proizvodnje energije;
11. meni, da bi morala Evropska unija okrepiti čezatlantski dialog in sodelovanje z največjo državo porabnico ZDA o trajnostnosti in učinkoviti porabi energije;
12. ugotavlja, da navkljub temu, da bo izvedba projektov, kakršni so transsaharski plinovod, plinovod South Stream in plinovod za zemeljski plin ITGI, ki sta trenutno v gradnji, ter plinovod Nabucco, na dolgi rok prispevala k raznolikosti dobav plina v Evropo, je treba na kratek in srednji rok več narediti, da bi olajšali izvoz zrelih kaspjskih zalog

zemeljskega plina v Evropo; poziva češko predsedstvo Evropski uniji in naslednja predsedstva, naj s skupnimi evropskimi prizadevanji podprejo proizvajalce pri vzpostavitvi plinovoda Južni tok;

13. poudarja pomen hitre odobritve in izvajanja „svežnja ukrepov za podnebne spremembe in obnovljive vire energije“, da bi lahko reševali problematiko podnebnih sprememb z zmanjšanjem emisij CO₂ in spodbujanjem obnovljivih virov energije;
14. meni, da bo ratifikacija Lizbonske pogodbe še okrepila prizadevanja za pripravo skupne evropske energetske politike.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	20.1.2009
Izid končnega glasovanja	+: 44 -: 2 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Vittorio Agnoletto, Angelika Beer, Monika Beňová, Giorgos Dimitrakopoulos, Michael Gahler, Jas Gawronski, Alfred Gomolka, Klaus Hänsch, Richard Howitt, Ioannis Kasoulides, Maria Eleni Koppa, Helmut Kuhne, Johannes Lebech, Philippe Morillon, Baroness Nicholson of Winterbourne, Raimon Obiols i Germà, Vural Öger, Janusz Onyszkiewicz, Justas Vincas Paleckis, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, João de Deus Pinheiro, Samuli Pohjamo, Bernd Posselt, Libor Rouček, Christian Rovsing, Flaviu Călin Rus, Katrin Saks, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Hannes Swoboda, István Szent-Iványi, Konrad Szymański, Charles Tannock, Inese Vaidere, Geoffrey Van Orden, Ari Vatanen, Andrzej Wielowieyski, Zbigniew Zaleski, Josef Zieleniec
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Alexandra Dobolyi, Árpád Duka-Zólyomi, Kinga Gál, Aurelio Juri, Aloyzas Sakalas, Inger Segelström

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	21.1.2009
Izid končnega glasovanja	+: 38 -: 5 0: 4
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Šarūnas Birutis, Jan Březina, Philippe Busquin, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Den Dover, Lena Ek, Nicole Fontaine, Adam Gierek, Norbert Glante, András Gyürk, Fiona Hall, David Hammerstein, Erna Hennicot-Schoepges, Mary Honeyball, Ján Hudacký, Romana Jordan Cizelj, Werner Langen, Anne Laperrouze, Eluned Morgan, Antonio Mussa, Angelika Niebler, Reino Paasilinna, Atanas Paparizov, Aldo Patriciello, Francisca Pleguezuelos Aguilar, Anni Podimata, Miloslav Ransdorf, Vladimír Remek, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Mechtild Rothe, Paul Rübig, Andres Tarand, Britta Thomsen, Patrizia Toia, Catherine Trautmann, Nikolaos Vakalis
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Ivo Belet, Zdzisław Kazimierz Chmielewski, Matthias Groote, Toine Manders, Vittorio Prodi, Esko Seppänen, Silvia-Adriana Țicău, Roberts Zīle
Namestniki (člen 178(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Marian-Jean Marinescu